

Ως Δαμέ - Η Κυπριακή Άνοιξη - Ανταπόκριση από την Κύπρο (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε τον Απρίλη του 2021 στη σελίδα του περιοδικού Βαβυλωνία. Γράφτηκε από την [Συσπείρωση Ατάκτων](#).

Περιεχόμενο

Ως Δαμέ - Η Κυπριακή Άνοιξη - Ανταπόκριση από την Κύπρο

Συσπείρωση Ατάκτων, Απρίλιος 2021

Το 2020 βρίσκει την κυπριακή κοινωνία σε έντονο αναβρασμό. Μια σειρά από ζητήματα δημιουργούν ένα έκρυθμο κλίμα που οδηγεί την κοινωνία να αναζητά τρόπο αντίδρασης έναντι των προβλημάτων που βιώνει. Αρχικά το τέλμα που δημιουργήθηκε στις συνομιλίες για επίλυση του Κυπριακού μετά το τελευταίο ναυάγιο του 2017 ενέτεινε την ανησυχία για το μέλλον της επανένωσης του νησιού και της ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή, ενώ οι δηλώσεις και διά στόματος Αναστασιάδη για δύο κράτη αποτελούν πλέον πραγματικότητα. Ταυτόχρονα, ανασύρονται στην επιφάνεια αποκαλύψεις σκανδάλων, με κυριότερο την παραχώρηση υπηκοοτήτων μέσω του επενδυτικού προγράμματος πολιτογραφήσεων σε άτομα που διώκονται ποινικά για διάφορα σοβαρά αδικήματα (υπεξαίρεση χρημάτων, ηγέτες δικτατορικών καθεστώτων κ.ά.). Την ίδια στιγμή, γινόμαστε μάρτυρες ολοένα και περισσότερων αυταρχικών πρακτικών εκ μέρους του κράτους και της παρούσας κυβέρνησης, όπως η πειθαρχική δίωξη εκπαιδευτικού από το Υπουργείο Παιδείας για «προσβλητικούς και ανόσιους» πίνακες, και το ένταλμα έρευνας σε κατοικία ατόμου που θεωρήθηκε διαχειριστής σελίδας σε Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης που σατίριζε την Υπουργό Δικαιοσύνης, πράγμα που τελικά κρίθηκε παράνομο από το δικαστήριο.

Μέσα σε αυτό το κοινωνικό κλίμα, νέες μορφές ελέγχου χρησιμοποιούνται με πρόφαση την διαχείριση της πανδημίας. Τον Μάρτιο του '20 επιβάλλεται λοκντάουν, απαγορεύεται η κυκλοφορία το βράδυ και ρυθμίζεται η διακίνηση μέσα από την αποστολή γραπτών μηνυμάτων. Η εργαλειοποίηση της πανδημίας γίνεται εμφανέστερη με την απαγόρευση διακίνησης μέσω των οδοφραγμάτων, πριν ακόμη κλείσουν τα αεροδρόμια ή ληφθούν οποιαδήποτε άλλα μέτρα διαχείρισης της πανδημίας, γεγονός που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις. Η πρώτη δράση πολιτικής ανυπακοής πραγματοποιείται από ελληνοκύπριους διαδηλωτές μία μέρα μετά το μονομερές κλείσιμο των οδοφραγμάτων, οι οποίοι κατάφεραν να σπάσουν τον αστυνομικό κλοιό και να μουν στη νεκρή ζώνη στην οδό Λήδρας-Λοκματζί στο κέντρο της Λευκωσίας, ενώ μια βδομάδα μετά πραγματοποιείται και δεύτερη κοινή διαμαρτυρία. Και στις δύο περιπτώσεις σημειώνονται κάποια επεισόδια μεταξύ διαδηλωτών και αστυνομίας, η οποία δεν δίστασε να τραμπουκίσει ελληνοκύπριους και να ψεκάσει με σπρέυ πιπεριού τουρκοκύπριους διαδηλωτές.

Με αφορμή τα έκτακτα μέτρα που λαμβάνονται η κυβέρνηση μετατρέπει το κέντρο πρώτης υποδοχής προσφύγων «Πουρνάρα» σε κλειστό κέντρο κράτησης, σε ένα στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου

περιορίζει και φυλακίζει εκατοντάδες αιτούντες άσυλο. Οι αιτούντες διαμένουν σε σκηνές για μήνες μέσα σε άθλιες συνθήκες, σε ένα χώρο του οποίου οι υποδομές δεν μπορούν να καλύψουν βασικές ανάγκες διαβίωσης. Στις 31 Μαΐου ομάδες του αντιεξουσιαστικού/αναρχικού χώρου, που αργότερα θα αποτελέσουν μαζί με άλλες την πλατφόρμα “Ως δαμέ”, καλούν σε διαμαρτυρία υπέρ του ανοίγματος της Πουρνάρας και για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης των αιτητών ασύλου. Η διαμαρτυρία συγκεντρώνει εκατοντάδες κόσμου, παρά τα απαγορευτικά μέτρα και την απειλή εξωδίκων. Άτομα θα λάβουν εξώδικο πρόστιμο για τη συμμετοχή τους στην πορεία, ή θα κατηγορηθούν για «διέγερση» προς παραβίαση των μέτρων τα οποία απαγόρευαν τις συναθροίσεις.

Στις 26 Αυγούστου, με διάταγμά της η κυβέρνηση ρητά εξαγγέλλει την απαγόρευση διαδηλώσεων και διαμαρτυριών. Στις 28 Νοεμβρίου πραγματοποιείται η πρώτη διαμαρτυρία μετά την απαγόρευση διαδηλώσεων. Καλείται από τις ίδιες ομάδες, ενώ έχει πλέον κεντρικούς άξονες την υγεία και την ελευθερία. Σε μια πρωτοφανή επίδειξη αυταρχισμού για αποτροπή διεξαγωγής της πορείας παρατάσσονται στον δρόμο οι αντιοχλαγωγικές ομάδες της αστυνομίας, η αύρα νερού «Αίαντας», ενώ ο χώρος βιντεοσκοπείται από drone και ο κόσμος τραμπουκίζεται από μπάτσους. Η πορεία δεν καταφέρνει να ξεκινήσει ποτέ από το σημείο έναρξης που είχε ανακοινωθεί και όσα άτομα καταφέρνουν να συναντηθούν, πραγματοποιούν την πορεία υπό την ανησυχία για προθέσεις έντονης καταστολής. **Η αντίδραση του κράτους δείχνει αυτό που πρόκειται να ακολουθήσει: το κράτος ανασύρει την βία με σκοπό να αποσιωπήσει κάθε είδους αντίδραση.**

Η συνέχεια θα δοθεί στις 13 Φεβρουαρίου, όταν πραγματοποιείται η πρώτη κινητοποίηση από την πλατφόρμα Ως Δαμέ. Η κινητοποίηση εναντιώνεται στον κρατικό αυταρχισμό, τη διαφθορά και τη διαχείριση της πανδημίας με όρους καταστολής και προβάλλει σειρά διεκδικήσεων, όπως την κατάργηση της απαγόρευσης των διαδηλώσεων, τη στήριξη των ανέργων, μεταναστών/τριών και αιτούντων ασύλου. Η Αστυνομία παρατάσσει πάνοπλο τον αντιοχλαγωγικό ουλαμό, την αύρα «Αίαντας» και τις κλούβες. Ζητά από τους διαδηλωτές να διαλυθούν ανακοινώνοντάς τους ότι βάσει του διατάγματος η διαδήλωση απαγορεύεται.

Όταν οι διαδηλωτές επιχειρούν να προχωρήσουν με την κινητοποίηση, η αστυνομία εξαπολύει βία άνευ προηγουμένου για τα δεδομένα της Κύπρου. Διαδηλωτές ξυλοκοπούνται και τραυματίζονται με σημαντικότερο τον τραυματισμό διαδηλώτριας στο μάτι μετά από βολή του τεθωρακισμένου ρίψης νερού. Συλλαμβάνονται και σέρνονται στο τμήμα όπου τους απαγγέλλονται διάφορες κατηγορίες.

Όπως ήταν αναμενόμενο τα κυρίαρχα ΜΜΕ προσπαθούν να θάψουν το γεγονός, ενώ κατηγορούν τους διαδηλωτές ως αρνητές των μέτρων, βίαιους και επιθετικούς. Η πραγματικότητα όμως του τι συνέβη διαχέεται κατά βάση μέσα από βίντεο στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, όπου διαφαίνεται ξεκάθαρα η απρόκλητη βία την οποία βίωσαν οι διαδηλωτές. Η κατακραυγή είναι έντονη και στις 20 Φεβρουαρίου καλείται νέα πορεία ως απάντηση στην κρατική βία της προηγούμενης. Το συντονιστικό της Ως Δαμέ, που έχει εν τω μεταξύ συστήσει ομάδα νομικής στήριξης και ιατρική ομάδα, καλεί εκ των προτέρων την αστυνομία να μείνει μακριά και αναλαμβάνει την περιφρούρηση της πορείας (τήρηση αποστάσεων, μάσκες). **Η πορεία έχει μαζικότατο χαρακτήρα, με 10,000 κόσμου να διαδηλώνουν κατά της αστυνομικής βίας, της κρατικής διαφθοράς με έντονα αντιφασιστικό και ταξικό χαρακτήρα καταγγέλλοντας ταυτόχρονα το εκκλησιαστικό και πολιτικό κατεστημένο.**

Η πλατφόρμα Ως Δαμέ δεν ξεκινά με την πορεία της 13ης Φεβρουαρίου, αν και αυτή ήταν η πρώτη

πορεία που ονομάστηκε Ως Δαμέ.

Οι ομάδες που αποτελούν τον κορμό αυτής της πλατφόρμας, δραστηριοποιούνται την τελευταία δεκαετία στην Κύπρο, ενώ άτομα από τις ομάδες συμμετέχουν ενεργά σε κινηματικές διαδικασίες από τις αρχές του '80. Οι ομάδες που αποτελούν τη συνέλευση της Ως Δαμέ λειτουργούν με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, όπως και η ίδια η συνέλευση. Οι πλείστες ομάδες συνεργάζονται εδώ και χρόνια, είτε με συνδιοργάνωση εκδηλώσεων/πορειών/φεστιβάλ είτε με συνδιαχείριση κοινωνικών χώρων, συλλογική συγγραφή/ανταλλαγή άρθρων για διάφορα κινηματικά έντυπα, κλπ, ενώ από το καλοκαίρι του 2019 υπάρχει μια ενεργή προσπάθεια για δημιουργία πλατφόρμας συνδιοργάνωσης και αλληλεγγύης ανάμεσα στις διάφορες ομάδες/συνελεύσεις του ριζοσπαστικού χώρου στον νότο. **Το Ως Δαμέ, ενώ ξεκίνησε ως τίτλος πορείας ενάντια στη διαχείριση του κορονοϊού με όρους καταστολής, κατέληξε να αποτελεί πλέον μια πλατφόρμα συνεργασίας ομάδων με διαθεματικότητα στις διεκδικήσεις της και ξεκάθαρα πολιτικά προτάγματα σε ζητήματα εργασιακά, μετανάστευσης-αντιφασισμού, έμφυλων διακρίσεων-πατριαρχίας, ριζοσπαστικής οικολογίας και αποανάπτυξης, ενώ επιπλέον κεντρικό ρόλο έχει και η ομοσπονδιακή επανένωση της χώρας.**

Η μέχρι τώρα πορεία του Κυπριακού, που οδηγείται με κάθε κύκλο συνομιλιών σε αδιέξοδο και στην τελεσίδικη διχοτόμηση, έρχεται στο προσκήνιο στη συγκυρία του Ως Δαμέ, σε πολλαπλά, τέμνοντα επίπεδα. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, η κυβέρνηση πριν ακόμη φτάσει ο κορονοϊός στη χώρα εργαλειοποίησε την πανδημία και ανακοίνωσε το κλείσιμο τεσσάρων εκ των οδοφραγμάτων, μονομερώς, ενώ δεν είχαν ακόμα εμφανιστεί κρούσματα ούτε στο νότιο ούτε στο βόρειο μέρος του νησιού κανονικοποιώντας με αυτό τον τρόπο τον διαχωρισμό τόσο σε υλική όσο και συνειδησιακή βάση. Η μη λύση του Κυπριακού έρχεται να συνδεθεί με το σκάνδαλο των διαβατηρίων, με τις μεγάλες αναπτύξεις και τη διαπλοκή μεγαλοεπιχειρηματιών, μεγαλοδικηγόρων και πολιτικών από όλο το φάσμα των κομμάτων συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου της βουλής· η δυνατότητα μονοπώλησης της εξουσίας σε στρεβλό κράτος που ελέγχει μέρος των εδαφών της χώρας με το σύνταγμα σε αναστολή, είναι ικανή και αναγκαία συνθήκη για τη διαπλοκή. Προσφάτως δε και με φόντο τις βουλευτικές εκλογές του 2021, η κυβέρνηση για να ενισχύσει τη δημοτικότητα του κυβερνώντος κόμματος στους ψηφοφόρους του (ακρο)δεξιού τόξου, ταύτισε την πράσινη γραμμή με σύνορα όπως ο Έβρος, και τοποθέτησε τον Φεβρουάριο του 2021 συρματοπλέγματα κατά μήκος της πράσινης γραμμής σε περιοχές που διατείνεται ότι χρησιμοποιούν μετανάστες/πρόσφυγες για να εισέλθουν εντός των εδαφών που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Η πλατφόρμα Ως Δαμέ φαίνεται να στηρίζεται από όλο το φάσμα της αριστεράς στην Κύπρο, κοινοβουλευτικής και εξωκοινοβουλευτικής. Το Ως Δαμέ είναι ένα κίνημα που επιθυμεί την ανοιχτότητα, ειδικότερα στον κόσμο που μοιράζεται τις ίδιες ανησυχίες και θέλει να διεκδικήσει το δικαίωμα στην αλλαγή κατεβαίνοντας στον δρόμο. Άλλωστε το πλαίσιο του Ως Δαμέ είναι ξεκάθαρο *«Καλούμε οργανώσεις, συλλογικότητες και ομάδες να συνυπογράψουν και να συμπορευθούν μαζί μας. Φοράμε μάσκες, κρατάμε αποστάσεις. Τονίζουμε για άλλη μια φορά πως οι κινητοποιήσεις μας έχουν ξεκάθαρο αντιφασιστικό και ταξικό χαρακτήρα και ως εκ τούτου εθνικιστικά και θρησκευτικά σύμβολα και συνθήματα δεν είναι ευπρόσδεκτα».*

Η Ως Δαμέ δεν είναι ένας φορέας που θα διεκδικήσει κομμάτι της εξουσίας, αλλά μια πλατφόρμα που προσπαθεί να διεκδικήσει τα προτάγματα από τα κάτω και όχι με τον συστημικό τρόπο, μέσα από τις έδρες του κοινοβουλίου. Φαίνεται ότι καταφέραμε να εκφράσουμε τις ανησυχίες και την οργή ενός σημαντικού κομματιού της κοινωνίας στη σημερινή συγκυρία. Θέλουμε να παρεμβαίνουμε στο πολιτικό σκηνικό μέσω των δράσεών μας και φαίνεται να το έχουμε επιτύχει σε μεγάλο βαθμό, καθώς καταφέραμε να επηρεάσουμε τον δημόσιο λόγο. Πολλά

από τα ζητήματα που έθεσε το Ως Δαμέ, ανάγκασαν θεσμικούς φορείς – την κυβέρνηση και σχεδόν όλα τα κόμματα- να τοποθετηθούν ως επί το πλείστον για να μας επιτεθούν. Το γεγονός ότι οι πιο πρόσφατες δημοσκοπήσεις του κρατικού καναλιού έδειξαν ότι το 45% των ερωτώμενων συμφωνεί με τις διαδηλώσεις Ως Δαμέ, δίνουν ακόμα μεγαλύτερο βήμα, ρόλο και λόγο στην πλατφόρμα.

Η ελληνοκυπριακή κοινωνία δεν είναι συνηθισμένη να διαδηλώνει και να διεκδικεί. Το «κρύψε να περάσουμε» είναι βαθιά ριζωμένο στην αντίληψη τουλάχιστον των μεγαλύτερων ηλικιακά ομάδων. Τα σκάνδαλα που ξεσπούσαν κατά καιρούς ήταν ένα πολύ μικρό μέρος των όσων όλοι γνώριζαν αλλά κανείς δεν μιλούσε για αυτά. Χαρακτηριστικό είναι και το γεγονός ότι για να βγει στη δημόσια σφαίρα το σκάνδαλο των διαβατηρίων (να σημειώσουμε το θέμα είχε τεθεί από κάποιες από τις ομάδες του Ως Δαμέ τουλάχιστον ένα χρόνο προηγουμένως και όλοι το γνώριζαν), έπρεπε να αναδειχθεί από ξένα ειδησεογραφικά πρακτορεία, ενώ τα τοπικά μέσα, χρηματοδοτούμενα από τα τοπικά πολιτικά κόμματα και σε συνεργασία με αυτά, κατηγόρησαν τους ξένους δημοσιογράφους σαν πράκτορες της Τουρκίας, για να ρίξουν στάχτη στα μάτια των «ιθαγενών» για ακόμα μια φορά.

Μέσα στο κλίμα της εποχής, με την οικονομική κρίση, τα σκάνδαλα με τα διαβατήρια, την υφαρπαγή της γης και τη λεηλασία του περιβάλλοντος, τα σκάνδαλα για σεξουαλική κακοποίηση, το κλείσιμο των οδοφραγμάτων και τη διχοτομική πολιτική που προωθεί η κυβέρνηση, γεννήθηκε το κίνημα Ως Δαμέ. Ο κόσμος που έχει εδώ και καιρό χάσει την ελπίδα του ότι κάποιο κόμμα ή χαρισματικοί ηγέτες θα βρεθούν για να τον σώσουν, είδε μια ομάδα ατόμων να θέτει όλα αυτά τα ζητήματα στη δημόσια σφαίρα και να απαιτεί αλλαγή μέσα από κινηματικές διαδικασίες. Αυτές οι ομάδες του έδωσαν την ευκαιρία να βγει στον δρόμο και να εκφράσει την αγανάκτησή του για όλα αυτά τα ζητήματα που τον προβληματίζουν.

Ένα από τα θετικά της νέας κοινωνικής κατάστασης που κομίζει το Ως Δαμέ είναι η γέννηση άλλων ομάδων και πρωτοβουλιών, με παράδειγμα τη φεμινιστική πρωτοβουλία της 8ης Μαρτίου, ενώ πολιτικοποιούνται νέα άτομα πιο ριζοσπαστικά. Όσο οξύνονται οι αντιθέσεις και ο κόσμος βιώνει την επίθεση του καπιταλιστικού συστήματος στις ζωές μας, το Ως Δαμέ θα είναι επίκαιρο και θα μπορεί να εκφράζει κομμάτια της κοινωνίας που έχουν αποκλειστεί και αποσιωπηθεί. Δεν μπορούμε να εγγυηθούμε τη συνέχεια του Ως Δαμέ ή να προβλέψουμε τη διάρκειά του, το δεδομένο όμως είναι ότι όσο ο κόσμος συνεχίζει να στηρίζει τόσο θα μπορεί να συνεχίζει και το Ως Δαμέ. Για να συνεχίζει, όμως, να υπάρχει και να πιέζει, πρέπει να συνεχίσει να σχολιάζει θέματα από την επικαιρότητα και την πολιτική κατάσταση, με ριζοσπαστικές ιδέες και οπτικές που το σύστημα δεν επιτρέπει συνήθως να ακούγονται στον δημόσιο λόγο.

Από τη πλευρά μας, ως ομάδα που συμμετέχουμε στη συνέλευση του Ως Δαμέ, θεωρούμε σημαντικό να συνεχιστεί η παρουσία του. Δυστυχώς λόγω της πανδημίας και των περιορισμών δεν έχουμε τη δυνατότητα να συναναστραφούμε με τον κόσμο που συμμετέχει και στηρίζει. Θεωρούμε πάντως πολύ σημαντικό το γεγονός ότι στην κυπριακή κοινωνία για πρώτη φορά δημιουργείται μέσω του Ως Δαμέ μια συνειδητοποίηση της διαθεματικότητας των κινημάτων, καθώς βλέπουμε ομάδες με διαφορετικές διεκδικήσεις να συνεργάζονται και να κατεβαίνουν μαζί στον δρόμο. Αυτό ήταν ένα στοίχημα που είχε βάλει το Ως Δαμέ από την πρώτη πορεία. Φαίνεται τώρα για πρώτη φορά στην Κύπρο να γίνεται επιτυχώς ο συνδυασμός στον δρόμο διαφορετικών κομματιών της κοινωνίας με διαφορετικές διεκδικήσεις, με κοινή αφορμή την κρατική αυταρχική πολιτική και την αγανάκτηση που δημιουργήθηκε.

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Συσπείρωση Ατάκτων (Ομάδα), Ηλεκτρονικά Άρθρα, Πορείες 'Ως Δάμε', Καταστολή της πορείας 'Ως Δάμε' στις 13/02/21, Δεκαετία 2020-2029, 2021, Απροσδιόριστη Τοποθεσία

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:sispirosiatakton:osdame_babylonia&rev=1672408230

Last update: 2025/04/20 19:42

